T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/42982 6k 143
7/49630 6k 16

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN NAİL ÇİLER'İN
TBMM 7/42982-49630 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Uluslararası hava kalitesi ölçüm kuruluşu IQAir tarafından yayımlanan 2025 Dünya Hava Kalitesi Raporu'na göre Türkiye'nin hava kirliliği göstergeleri ciddi şekilde kötüleşmiştir. Rapora göre Türkiye'nin PM2.5 değeri 15,3'ten 19,2'ye yükselmiş; bu artışla Türkiye, hava kirliliği sıralamasında bir yıl içinde 67'ncilikten 39'unculuğa çıkarak 28 basamak gerilemiştir.

Aynı raporda Türkiye'nin Avrupa'da hava kirliliği en yüksek ülkeler arasında ilk sıralarda yer aldığı ve Avrupa'daki en kirli 10 yerleşimin 5'inin Türkiye'de bulunduğu belirtilmektedir.

Öte yandan uzmanlar, Türkiye'de hava kalitesinin yeterli ve düzenli ölçülmediğini, PM2.5 için ulusal sınır değerlerin dahi belirlenmediğini ve bu nedenle etkili bir yaptırım mekanizmasının bulunmadığını ifade etmektedir.

Bu veriler, Türkiye'de hava kirliliğinin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ciddi bir halk sağlığı ve yönetim sorunu haline geldiğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1) Türkiye'nin hava kirliliği sıralamasında bir yıl içinde 28 basamak kötüleşmesinin temel nedenleri nelerdir? Bakanlığınız bu konuda bir etki analizi yapmış mıdır?

2) PM2.5 değerindeki artışa karşı son 5 yılda hangi somut politika ve uygulamalar hayata geçirilmiştir? Bu politikaların sonuçları nelerdir?

3) Türkiye'de PM2.5 için hâlen ulusal bir sınır değer belirlenmemiş olmasının gerekçesi nedir? Bu konuda bir mevzuat çalışması yürütülmekte midir?

4) Hava kalitesi ölçüm istasyonlarının sayısı, kapsama alanı ve veri güvenilirliği yeterli midir? Türkiye genelinde kaç istasyondan düzenli veri alınabilmektedir?

5) Avrupa'da en kirli hava ölçülen yerlerin önemli bir bölümünün Türkiye'de bulunmasına rağmen, bu bölgeler için özel bir eylem planı hazırlanmış mıdır?

6) Termik santraller, yoğun trafik ve fosil yakıt kullanımı kaynaklı hava kirliliğini azaltmaya yönelik somut bir takvim ve hedefler mevcut mudur?

7) Hava kirliliğine bağlı erken ölümler ve sağlık harcamalarının ekonomik maliyetine ilişkin Bakanlığınızın güncel bir çalışması var mıdır?

8) Türkiye'de hava kalitesi en kötü iller sıralaması nasıldır, bu yerleşimler hakkında hangi önlemler alınmıştır?

CEVAP

Ülkemizde hava kalitesi izleme çalışmalarına dair iş ve işlemler, 2008 yılında AB uyum sürecinde hazırlanan ve 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC, 2004/107/EC direktiflerinin ulusal

mevzuata aktarılması sonucu hazırlanan, 06.06.2008 tarih ve 26798 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) kapsamında yürütülmektedir. İstasyonların kurulacağı alan ve istasyonlarda ölçülecek parametreler ise, ilgili Yönetmelik kapsamında yürütülen hava kalitesi ön değerlendirme çalışmalarının ardından belirlenmektedir. Söz konusu istasyonlardan elde edilen ölçüm verileri 5 yıllık periyotlarda da incelenerek, istasyon sayıları ve ölçülecek parametrelerin değerlendirilmesine devam edilmektedir. Bakanlığımız, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı ile halkın çevresel veriye erişim hakkını gözetmekte ve karar vericiler ile yetkili otoritelere en doğru, güvenilir ve temsiliyeti yüksek hava kalitesi verisini sunma amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Bu görev bilinciyle Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'nı hem işletimi ve yönetiminde iyileştirmeler yaparak hem de ağın ihtiyaca uygun olarak genişlemesini sağlayarak sürekli geliştirmeye devam etmektedir.

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında 35 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile başlamış olup, şu an itibariyle 383 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile tüm illerimizde saatlik ortalamalar şeklinde 7/24 izlenmektedir. Ayrıca talep edilen tüm bilgiler www.sim.csb.gov.tr web adresi ile Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır. Hava kalitesi izleme istasyonlarına ait detaylı bilgilere www.sim.csb.gov.tr web adresinden ulaşılabilmektedir.